

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-681228-III/2011/DS

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Warszawa, 24. 08. 2012r.

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister
Pracy i Polityki Społecznej

Kamerydny Genie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że wpływają do mnie skargi dotyczące braku kontroli prawidłowości ustalenia przez organ rentowy wysokości świadczenia emerytalnego po dokonaniu potrącenia zadłużenia z tytułu prowadzonego przez komornika postępowania egzekucyjnego.

Podkreślić należy, że osoby zwracające się do Rzecznika nie kwestionują podstawy tytułu egzekucyjnego, a wyłącznie prawidłowość wyliczenia przez organ rentowy wysokości świadczenia wypłacanego po dokonaniu takiego potrącenia.

W skargach podnoszony jest problem braku możliwości poddania kontroli sądowej ustalenia wysokości świadczenia po potrąceniu, bowiem w tych sprawach organy rentowe nie wydają decyzji, od której przysługiwałyby prawne środki odwoławcze.

W tej sprawie Rzecznik zwracał się do Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, a następnie do Departamentu Legislacyjno-Prawnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z udzielonych wyjaśnień wynikało, że w praktyce organy rentowe wydają zawiadomienie, które nie podlega kontroli sądowej.

O zajęcie stanowiska w tej sprawie Rzecznik zwrócił się do Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W udzielonej odpowiedzi podzielono stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wskazano, że na podstawie aktualnie obowiązujących regulacji prawnych w tym

zakresie, określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), brak jest podstaw prawnych do wydania decyzji o wysokości świadczenia przysługującej po dokonaniu potrącenia.

W mojej ocenie, stanowisko Departamentu Ubezpieczeń Społecznych MPiPS wydaje się nietrafne, zwłaszcza w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 10 lipca 2007 r. (sygn. akt II UK 267/06) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że sprawa, w której ubezpieczony kwestionuje wysokość potrąceń dokonywanych ze świadczenia emerytalno-rentowego na podstawie art. 139 ustawy emerytalnej, jest sprawą o wysokość świadczenia i wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną powinna być w niej obliczona zgodnie z art. 22 k.p.c.

Trudno nie zgodzić się także ze stanowiskiem zaprezentowanym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 października 2005 r. (sygn. akt III AUa 1322/04), że w sprawie wszczętej wskutek odwołania ubezpieczonego od decyzji obniżającej mu wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z potrąceniami dokonywanymi przez ZUS ocenie sądu nie podlega zasadność należności egzekwowanych z jego świadczenia. Sąd badał jedynie, czy potrącenia nie przekraczają granic wyznaczonych dyspozycją art. 140 ustawy emerytalnej i nie naruszają kwoty świadczenia wolnej od egzekucji, stosownie do art. 141 tej ustawy.

Pragnę zauważyć, że powyższe orzeczenia zapadały także w aktualnym, obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. stanie prawnym, określonym przepisami ustawy emerytalnej z dnia 17 grudnia 1998 r.

W ocenie Rzecznika, ubezpieczony nadal powinien mieć możliwość poddania sądowej kontroli prawidłowości ustalenia przez organ rentowy wysokości pobieranego przez niego świadczenia po dokonaniu potrąceń.

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Z przeze mnie
Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich